Írta: Erdély ma
2005. augusztus 10. szerda - Módosítás: 2005. augusztus 10. szerda

A Vajdaságnak az új szerb alkotmányban elfoglalt helye, s a tartományi autonómia mértéke - a Belgráddal folytatott párbeszéd hiánya miatt - nagy mértékben attól függ, mekkora nyomást gyakorol Európa, az Európai Unió e kérdésben a szerb vezetésre - állapítja meg egy, az újvidéki Magyar Szóban kedden ismertetett, Londonban megjelent tanulmány. A Vajdaságnak az új szerb alkotmányban elfoglalt helye, s a tartományi autonómia mértéke - a Belgráddal folytatott párbeszéd hiánya miatt - nagy mértékben attól függ, mekkora nyomást gyakorol Európa, az Európai Unió e kérdésben a szerb vezetésre - állapítja meg egy, az újvidéki Magyar Szóban kedden ismertetett, Londonban megjelent tanulmány. A londoni székhelyû Háború- és Békereferáló Intézet (IWPR) segítségével készült dolgozat szerint a vajdasági autonómia hívei Slobodan Milosevic 1988-as hatalomra kerülése után kemény leckét kaptak abból, hogy a belgrádi központosító adminisztráció sosem fog önként olyan mértékû önállóságot biztosítani nekik, amilyet szeretnének. 1990-ben Milosevic felszámolta a tartomány Tito-korszakban élvezett autonómiáját, s bár uralmát megdöntötték, a jelenlegi belgrádi vezetõknek az autonómia visszaállítására tett ígéretei beváltatlanok maradtak.

A még csak készülõ új szerb alkotmány tervezetében Vojislav Kostunica kormánya elõirányoz ugyan bizonyos gazdasági és törvényhozási függetlenséget, de a bevételek elosztása terén és hatalmi kérdésekben a szerb parlamentnek tartja fenn a végsõ szót, s kimondja, hogy a szerb jog minden esetben fölötte áll a Vajdaságban alkotott törvényeknek. A tartományt irányító autonómiapárti koalíció - Boris Tadic szerb elnök Demokrata Pártja, Nenad Canak Vajdasági Szociáldemokrata Ligája, a Vajdasági Magyar Szövetség és a Szerbia Ereje Mozgalom - ennél többet akar. A belgrádi parlament pártjainak tavasszal megküldött álláspontjában a törvényhozó, végrehajtó és bírói autonómián kívül azt is követelte, hogy a Vajdaságban beszedett adó egy meghatározott része maradjon ott, s arról kizárólag helyben dönthessenek. A tanulmány szerint Belgrád erre a felvetésre mindmáig nem reagált, egyszerûen tudomást se vesz róla. Ilyen körülmények között a Vajdaság helye az új szerb alkotmányban nagyrészt attól függhet, hogy Európa mekkora nyomást gyakorol Szerbiára, s az mennyire kész teljesíteni az európai kritériumokat. Az Európai Régiók Szövetsége (AER), amelynek a Vajdaság is tagja, nemrég azt javasolta a szerb kormánynak, hogy garantálja a tartomány törvényhozási, végrehajtó és törvénykezési szabadságát, valamint a bevételei fölötti rendelkezés jogát.